

Det har funnits kollektivavtal på våra arbetsplatser i så många år att vi tar dem för givet. **Vi gäspar och tänker att det där sköter någon annan.** Men vad innebär kollektivavtalen egentligen? Och hur skulle det vara om de inte fanns?

Nyttan med **kollektivavtal**

I Sverige har vi kollektivavtal som reglerar anställningsförhållanden som bland annat lön, arbetstid, uppsägning och ledighet av olika slag. Kollektivavtalet bygger på tanken att individer ska behandlas lika, men beroende på hur avtalet är skrivet finns det mer eller mindre utrymme för individuell förhandling. Om man ser på jourersättning till exempel så finns det ett centralt avtal om detta som i de flesta landsting är kompletterat med lokala avtal genom våra läkarföreningar.

Om kollektivavtalen inte fanns

Ett alternativ till kollektivavtal är att varje enskild person själva förhandla om allt med sin arbetsgivare. Bestämmelserna

kring en anställning är omfattande och det skulle kräva en stor arbetsinsats av individen för att lyckas få bra anställningsvillkor. Den metoden är därför inte att rekommendera. Ett annat alternativ är att landet lagstiftar om vilka regler som ska gälla. Sverige avviker något från den allmänna normen i Europa genom att vi har fler frågor som regleras av kollektivavtal och färre som regleras av lagstiftning. Anledningen till detta är att vi tror att det är arbetstagarna och arbetsgivarna som bäst känner till förhållandena och därför är bäst lämpade att lösa frågorna. En annan fördel med kollektivavtal är också att det är lättare att justera ett kollektivavtal än att ändra en lag.

MYT: Här tvingas vi jobba hur mycket som helst.

SANNING: Kollektivavtalet reglerar arbetstidens längd, förläggning och ersättning för t.ex. jour och beredskap.

forts. **Nyttan med kollektivavtal**

En del privata vårdgivare har inte några kollektivavtal. De anställda läkarna saknar då det skydd ett kollektivavtal ger, exempelvis pension.

Hur går förhandlingar till?

Arbetsgivare och arbetstagare har olika intressen och i förhandlingen enas man om en kompromiss som båda parterna förbinder sig att följa. Läkarförbundet förhandlar både på lokal och på central nivå beroende på vilken fråga det rör. Våra medlemmar arbetar inom olika sektorer så därför förhandlar vi både på offentlig, statlig och privat sektor. Genom att vara medlem i en organisation blir man en kraftfullare förhandlingspart. Läkarförbundet är medlem i Saco som är en centralorganisation för alla akademikerförbund. Vi är också medlem i OFR, offentliganställdas förhandlingsråd.

Åker snålskjuts på andra

Ett kollektivavtal är bindande för alla som arbetar inom avtalsområdet. Det betyder att de inte bara omfattar de individer som är medlemmar i den fackliga organisationen utan även gäller för dem som inte är medlemmar. Det betyder i sin tur att man inte behöver vara med i Läkarförbundet för att få goda anställningsvillkor. Men om många läkare resonerar så kommer anställningsvillkoren som vi förhandlar fram inte att bli lika goda i framtiden. Läkarförbundets styrka bygger på att många läkare är medlemmar. Tillsammans är vi starka. Tillsammans kan vi skapa en arbetssituation som vi känner oss nöjda med!

MYT: Jag har rätt till löneförhöjning varje år.

SANNING: Finns det inget kollektivavtal på din arbetsplats har arbetsgivaren ingen skyldighet att ge årliga löneförhöjningar.

Vi når dig snabbt med e-post

Lämna din e-postadress till Läkarförbundet! Då kan vi ge dig aktuell information som berör dig som läkare. Det är lätt att lämna och kontrollera din e-postadress på vår webbplats:

www.lakarforbundet.se